

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Præpositis sacri cubiculi, & c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96119](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96119)

Bartol. ad Duodecimum lib. Cod

ADDITIONES.

Regulariter autem contra. Tu vide de hoc Jac. Rebus. in l. nullam. num. v. z quod ibi posui in apoff. in ver. redeundi. s. de nauis. cu. lib. r. de quo omnino per Bar. in l. s. non fuit post istum. ff. de dolo. z consi. xv. volu. l. ii.

ALEX. Vide que scripsi. in l. s. de nauis. quibus adde quod saluifconductor. seu securitas concessa debitori quod non molestat a suis creditoribus. non habet locum in creditore fiscali. s. pre ditorum. in auct. de man. p. in. z vide Ang. in cons. r. ii. z laudē sez in tractatu de principe in ff. de p. in. z rescripto conclusio. r. ii. z in ti. de fisco. conclusio. c. vi. Item adde quod talis securitas non habet locum in creditoribus ex delicto. Albe. in l. ex parte. s. quoniam. ff. qd. c. i. eo. z in l. si rerū. ff. de re. diu. z no. laud. vbi supra. Item adde an saluifconductor videatur datus pro vna vice tantum. vide que scripsi post Bar. in l. i. ad l. Jul. maies.

De consuli. & non spargen. ab his pecu. &c. Rub. III.

LEX I.

Antiquitas. Inter habentes eadem dignitates ille debet prius antecedere. qui est prius dignitatem adeptus. etiam si posterior fuerit eandem pluries adeptus. Si tamen prior in consulatu principatus honorem fuerit adeptus post eum. qui est in consulatu est posterior. z in principatu prior hoc casu preferatur. h. d.

ADDITIONO.

ALEX. Vide istum tex. qui allegatur per Bar. de insignis. z armis.

LEX II.

Ordinem. Hodie consules prohibentur per vrbem spargere pecuniam. ne cupiditate lucri populus eos sequatur. sed eorum merita z quod pecunia que per eos iactabatur. expendatur in opus aqueductus. z quilibet consul expendere debet certum pondus auri. h. d.

LEX III.

Emini. Nullus potest eligi patricius. nisi prius adeptus. Item habens dignitatem consularē absque administratione in opus aqueductus debet expendere certum pondus auri. h. d.

LEX IIII.

Ancimus. Si cui conceditur administratio dignitatis diu ante concessa. non videatur dignitas de noue concedi. immo illis potestur honori bus. quibus potiretur si eidē ab initio administratio concessa fuisset. nec soluetur centum libras auri in aqueductu. si tempore dignitatis concessa soluit. h. d. Et est hec lex argumentum qd si per formam statuti de quolibet contractu. per quem ius acquiritur. dicitur solui tantum pro gabella. aliquis titulo veditiois vel donatiois dedit alicui aliquid hoc pacto. ut ius non transferatur in eum. nisi mortuo donante. vel vidente. quod si tunc fuit soluta gabella dicti contractus. quod licet adueniente morte trāseat ius in istum non debet gabella iterato solui. sicut ille. qui fuit electus in consule absque administratione. si soluit centum libras auri pro tali electione non soluit postea si sibi concedatur administratio. Et hoc etiā in fertur aliud. scilicet. quod electus in consule tenetur soluere. licet sibi non sit administratio concessa. Et hoc facit ad questionem dicti statuti. quod ille cui res venditur pacto appposito ut ius ad ministrandi ei non competat. nisi post tale tempus. quod tenetur soluere gabellam. etiam antequam dictum tempus administrandi veniat. Hic non sunt alia.

ADDITIONES.

ALEX. Vide quod dixi post Bar. per istum tex. de homes. fti. z protect. Item i. proxi. in ver. z est hec lex in argumentum an habeat locum statutus. de quo hic per Bar. si fiat pactum quod non transferatur dominium vsque ad certum tempus.

ALEX. Vide tex. in l. cum manu facta. s. si. de contrah. empf. dicit ibi quod veditio hoc modo facta non est proprie venditio. qd si statutum diceret quod de quolibet contractu soluat gabella de hoc non solueretur per illum text.

LEX V.

Et Ius ex sola electione quomodo possit dici non tribui.

Ancimus. Filius familias electus in patriis. cum a patria potestate liberatus. quod triplici argument. probatur. h. h. in tert. ibi. prefatus. nota tex. consueti gl. quomodo videatur posse dici. quod ex sola electione ius non tribuatur. licet tunc cum electionis ius re presentatur. Pro quo facit quod no. gl. ff. de iure iurand. l. a. beo. Et hanc questionem disputauit Jacob. de Bel. de qua dixi. s. de decur. l. i. lib. r.

ADDITIONO.

Et sola electione Tu vide de hoc Dy. in l. serui. z ibi no. in apoff. ad ipuz in ver. non possunt. ff. de leg. i. dixi post Bal. in fi. ver. vlt. Dy. inducit eundem Dy. in regula. quod semel. z ibi posui post do. boer. in apoff. in ver. impugnaire. z dixi post Jaco. Rebus. in l. si quis. nu. i. in ver. confirmato. s. de decur. lib. r.

De prefecto pratorio siue vrbis. & magistris militum. &c. Rub. IIII.

LEX I.

Refectum. Prefectus vrbis. z prefectus pratorio. z magistrus militum. z omnes sunt paris gradus. z ille preferitur. qui primo fuit in dignitate electus.

LEX II.

Quisquis. Dignitate deposita per plures in pari gradu dignitatis existentes ille est potior qui prius est in dignitate electus. h. d.

De prepositis sacri cubiculi. et de omnibus cubicularijs et priuilegijs eorum. Rubr. V.

LEX I.

Acricubiculi. Custodientes cubiculum principis. vel Auguste eandem dignitatem habent. quam prefectus pratorio. z magistrus militum. Et hac dignitate deposita nulla est inter eos distinctio referenda. nisi reuerentia temporis.

LEX II.

Acnostre. Cubicularij Principis etiam ante quam ad dictum officium transferantur gaudent immunitate extraordinarium monerum. z dignitate finita non recipiunt hospitem inuiti. z prefides contra facientes pena hac inserta puniuntur. h. d.

LEX III.

Cubicularios. Cubicularij Principis. z respondere. nisi coram officioz magistris. h. d.

LEX IIII.

Abemus omnes. Si dominus Princelartum obrulit. illico talis seruus libertatem adipiscitur. z ea videtur inter viuos. z etiam in vltima voluntate. z eidem ex testamento z ab intestato succederetur per agnatos. z cognatos. quibus presentibus si uel bōa occupat tāquā vacatā. Si autem domino ignozante vel inuito. cubicularius factus sit intra quinquaginta dies. per dominuz cū peculio veditatur. z predicta etiā ad cubicularios extenduntur. h. d. Et nota hic diligēter de hoc nomine famulus. quod sumitur pro seruo. de quo in l. i. de h. i. qui in ecclesijs manumit.

ADDITIONO.

ANG. Et nota ex lege ista. quod princeps defuncte persone privilegium ear. potest. eius testamentum validādo. iuris fictio ne post mortem statuendo liberum qui seruus erat.

LEX

LEX V.

Abemus Cubicularij etiam dignitate deposita cum vadunt extra vrbem poterunt vti cingulo sue dignitatis.

De primicerijs & secundicerijs et notarijs. Rub. VII.

LEX I.

Recipua Notarij principis, licet senes aut maiorem dignitatem fuerint, non ob hoc notarij nomen perdunt, sed z notarij, z dignitatis sue retinent privilegium, nec possunt esse discussores, aut peregratores, aut similem dignitatem cum administratione habere, contra facientes puniuntur h. d. **¶** Est hec lex optimum argumentum ad statum ditionis, quod ille qui appellatur notarius, non possit esse decurio, z si aliquis fuit semel in matricula notariorum descriptus, si postea se faciat deleri, non tamen propter hoc poterit esse decurio, hoc dicit.

LEX II.

Reclaram Primicerij vitra b'ennium in officio militare non coguntur, si a palatio per unum annum se absentauerint, vnum gradum militie perdunt, si per triennium, tres, si per quadriennium, quatuor, si per quinquennium, primiceriorum ordine non vtuntur, z licet ob absentias, quinque ab officio sint remoti, tamen ordine discussoz non grauatur, z inter eos prerogatiua temporis est habenda que nulla potest rone celari, z hoc officio finito ad officia magistrj officioz sunt assumendi, h. d. **¶** In ree. lbi, nobilem que militias, nota quod appellat nobilem esse militiam notariorum principis, z ideo licet in alijs notarijs sit, vt eozum officium vile reputetur, vt no. in l. v. nuerfos. s. de decur. tamen secus est in notarijs principis, per hanc legem. **¶** In gl. lbi, geminant penam, est argumentum dicitur, p. qui percussit aliquem in domo habitationis, puniatur in manu, quod si percussit bis, puniatur in ambabus manibus, per hanc gl. z Luemo. hic alle. z hoc verum, nisi in statuto diceretur de manibus dextra vel sinistra, cum quis non possit habere nisi vnam dextram vel sinistram, de quo dixi in l. nunquam. ff. de priua. delic.

ADDITIO.

ALEX. Adde quod no. Bar. in l. vulgaris. de fur. z dixi post Bar. in l. nunquam. in margine. Vt dignitatum ordo seruetur. Rub. VIII.

LEX I.

Quis indebitum **¶** A usurpans sciens ter honores sibi indebitum, crimine sacrilegi puniatur. h. d. **¶** Potest tamen intelligi lex quod electione se facta non vendicaret sibi locum pena huius legis, vt s. si seruus aut liber. l. ij.

ADDITIO.

ALEX. Adde ea que no. Bar. in l. reddantur. de profes. z meo. dic. l. ij. z in l. s. de dignita. in ver. sequitur in diffinitione illata, z u. d. intelligit istum tex. procedere in eo qui accusauit locum officij, quia bene puniatur pena, de qua hic. Sed ubi quis occuparet locum maioris, puta in sedendo, vel ambulando, quia tunc puniatur pena, quia debet poni in loco viliori, z priuari loco assumpto, c. precipimus. l. ij. dist. ita no. Ro. in litera. in no. x. r. ij.

LEX II.

Vnes Habentes dignitatem euz administratione preferuntur habentibus eandem sine administratione, postea qui dignitatem habent solam, z administrationem deposuerunt, z hi habere dicuntur dignitatem vacantes, postea illi quibus dignitas cum administratione committitur, quarto illi, quibus dignitas a p'ncipe conceditur in prouincia sine administratione, z hi honorarij appellantur, quinto hi, quibus illis dignitas sine administratione committitur. **¶** Item administrationem habentes preferuntur vacantibus. **¶** Item vacantes preferuntur honorarijs in simili dignitate constitutis, non in dispari, z perfectus vacans preferitur perfecto honorario, non autem questorij perfecto honorario. **¶** Item non debet appellari vacans, si habenti dignitatem postea conceditur administratio, h. d.

De magistris sacrorum seriniorum. Rub. IX.

LEX VNICA.

Iris spectabilibus. Magistri notarie curie, etiam dignitate finita vna cum eozum filijs, a grauamine priuato z publico sunt immunes, z pena grauem imponit contra eos, qui compelluntur munus subire, h. d. z durat privilegium, Concord. sunt in gl.

De Comitibus consistorianis. Rub. X.

LEX I.

Comites consistoriani sunt illi, qui steterunt in principis consistorio, z proconsulibus a dequant.

De comitibus et tribunjs scholarum. Rub. XI.

LEX VNICA.

Repositos Repositi scholarum, id est, illorum, qui sunt per Principem ad aliquod officium deputati, principem adozare possunt, inter quos etias palatini numerantur si eis fuerit data p'imi ordinis comitiua cum administratione, de posito officio si non aspirauerint ad maiorem dignitatem, pares sunt comitibus Egypti, z diocesis Pontice. Alij vero milites soluta militia numerantur inter eos qui fuerint prouinciarum duces.

De comitibus rei militaris. Rub. XII.

LEX I.

Contemplatione **¶** In suam probitatem ad partes transmarinas custodiendas, illis dignitatz insignijs adozatur qui bus proconsules, h. d. **¶** Nota istam legem pro illis Capitaneis guerre, qui per Papam vel Principem mittuntur ultra mare ad erpugnandum sarracenos, quia quo ad dignitatem sunt pares proconsulibus.

LEX II.

Qui **¶** Missus per n' paliter ad defendendum aliquam ciuitatem, vel prouinciam extra mare similis est, ducti adm'istranti aliquam prouinciam, excepto duce Pontice, z Egypti, h. d. **¶** Nota istam legem pro illis qui deputantur ad custodiendas ciuitates per Papam vel per principem, quia sunt similes ductibus, z possunt ciuitates defendere, que in admodum duces.

De Comitibus et archiatris sacri palatij. Rub. XIII.

LEX VNICA.

Archiatros Archiatrj, id est, militantes inermi militia intra palatium Principis, si p'imi gradus militiam obtinerint, eam dignitatem adipiscuntur, quam duces, z vicarij Principis, qui militiam administrauerunt, z etiam Comites p'imi ordinis, h. d. **¶** Nota hanc legem pro medico Sape vel Principis, vt hac dignitate fungantur.

ADDITIO.

Idem est in notario principis in l. s. de mand. p'iu. Bal. c. de fendo. guardie.

De comitibus qui prouincias regunt. Rub. XIII.

LEX VNICA.

Comites qui gubernauerunt prouinciam, de posito officio privilegij dignitatis vicarie funguntur.

De professoribus qui in vrbē Constantinopolitana docentes ex lege meruerunt comitatum. Rub. XV.

LEX VNICA.

Rammaticos Grammatici, z Sophistę, z Jurisperiti, qui viginti annos scientiam docuerunt in Constantinopolitana ciuitate, per illius ciuitatis certum in arte docentur.

as electus in partia potestate liberaur, h. d. **¶** In ree. lbi, ratur posse dici, quod e cum electione lites f. de iur. iurand. l. i. a. de Bel. de qua dixi

ru. z lbi no. in apof. post Bal. in fi. ver. vlt. semel. z lbi post apof. post Jaco. Rebn. in l. d. r.

z magistris III.

L

is vrbis, z profectus z magistrj militum, e s distinctas, tamen o p'efertur, qui p'imo

II.

posita per plurim ratio existentes lectus, h. d.

omnibus cu Rubr. V.

L

osodientes cubi culum principis ad m habent, quam p'efertur. **¶** Est hac dignitas distinctio refermata.

L

ularij Principis, z iuste non coguntur r'ogist'io, h. d.

III.

Si dominus p'ncipis p'feruim in cubicu libertatem adipiscunt, vltimate, z eidem eoz dignatos, z cognatos, t'raq'ua vacata. **¶** Si auarijs factus sit mtra licatur, z p'cedit mtra ha hic diligenter de hoc, de quo in l. i. de p'p.

eps defuncte persone n' validado, iuris fictio uis erat.

LEX